

Børne- og socialminister Mai Mercados talepapir

Anledning	SOU alm. Del AD
Dato / tid	20. april
Talens varighed	Ca. 12 minutter
Sted	FT – 2-080

Det talte ord gælder

[Indledning]

Tak for forespørgslen og oplægget til debatten her.

Jeg er blevet bedt om at redegøre for, om jeg finder, at ulighed ikke udgør et problem i Danmark, og at økonomisk ulighed ikke er værd at beskæftige sig med.

Emnet kan jo lyde som en gentagelse fra tidligere samråd og folketingsdebatter, men det gør mig nu ikke noget, fordi budskabet er vigtigt:

For mig at se er de forskelle, der udspringer af sociale problemer og udsathed et større problem end dem, der udspringer af økonomiske forskelle. De socialt betingede forskelle i muligheder kan og skal vi blive langt bedre til at tage hånd om.

Mangel på ressourcer hos en person eller i en familie handler om meget andet end økonomi. Jeg husker, at det seneste samråd, handlede om Niels Plougs bog om social arv. Der diskuterede vi også, om det var økonomiske ressourcer eller sociale og kulturelle ressourcer. Det er veldokumenteret af bl.a. SFI.

Så løsningen er at sætte ind med den rigtige støtte i forhold til de bagvedliggende problemer for at få udsatte mennesker på ret spor igen. Ikke at give højere ydelser.

Min tilgang er derfor, at vi først og fremmest skal sikre, at flere har udsigt til et liv med uddannelse, job og deltagelse i samfundets fællesskaber.

Derfor er det vigtigt, at der er en reel økonomisk gevinst ved at arbejde i forhold til at modtage offentlig forsørgelse. Det er både sund fornuft og ret og rimeligt over for alle dem, der hver dag går på arbejde, også til en mindsteløn.

Og derfor har regeringen sat mål for den sociale mobilitet. Vi skal have ambitioner for dem, der er på kanten af samfundet og har brug for hjælp til at løse komplekse udfordringer med misbrug, vold eller psykisk sygdom. Ambitioner om, at mennesker med handicap bliver behandlet lige så godt som andre. Og ambitioner, der sikrer, at alle børn får den bedst tænkelige begyndelse på et liv med muligheder og livskvalitet. Der er mine ambitioner skyhøje.

[Dagtilbud]

Vi ved desværre, at ikke alle børn vokser op i familier med overskud, samtale over middagsbordet og højtlesning ved sengetid.

Der er børn, der vokser op med sociale problemer som kriminalitet, vold og misbrug tæt inde på livet.

Det har alvorlige konsekvenser, som vi ser allerede, når børnene kommer i dagtilbud – og endda før nogle gange. Og det forfølger børnene resten af livet.

Vi skal derfor blive bedre til at bryde den negative sociale arv ved at sætte tidligt ind med hjælp til børn og familier i udsatte positioner. Dagtilbuddene har i den forbindelse en afgørende rolle, fordi langt de fleste børn i de første år har sin hverdag der.

Som jeg også har nævnt før, præsenterer jeg snart et dagtilbudsudspil. Vi har afsat 580 mio. kr. ekstra til dagtilbuddene over de næste fire år.

Med udspillet vil vi adressere centrale problemstillinger på området for at sikre, at alle børn – uanset social baggrund – får de bedste livsmuligheder og for at mindske betydningen af negativ social arv.

Der vil også være forslag målrettet direkte mod socialt udsathed i det udspil.

[Udsatte børn]

Jeg ser det som en af mine vigtigste opgaver at arbejde for, at alle børn i Danmark får den bedste start på livet, men der er udsatte børn, som har brug for mere end gode dagtilbud og skoler.

De væsentligste årsager til, at børn er udsatte i Danmark, er sociale problemer, der skaber isolation og manglende overskud i familien. Et barn kan godt vokse op i en familie med en relativt lav indkomst, uden at det har en dårlig opvækst og er udsat. Det har vi også diskuteret ad nogle omgange her i kredsen.

Men vi skal holde fast i, at det vigtigste er, at vi sætter ind med den rigtige og virksomme hjælp og støtte, når vi bliver opmærksomme på forældre, som ikke er i stand til at drage tiltrækkelig omsorg for deres børn. Hvis vi skal opnå det, så skal vi stå på løsninger, som vi ved virker og som kan sikre, at de udsatte børn bliver i stand til at indgå i en god hverdag i dagtilbud, skole og senere uddannelse.

Og det handler regeringens mål for social mobilitet om. Målene går blandt andet på, at flere udsatte børn og unge skal klare sig godt i skolen og gennemføre en ungdomsuddannelse, da uddannelse er det bedste fundament at bygge voksenlivet på.

[Udviklings- og investeringsprogram]

På trods af de mange gode viljer og hænder. På trods af et betydeligt politisk fokus. Ja, så er der for få udsatte borgere, der får et reelt og varigt udbytte af den sociale indsats i dag. Det skyldes bl.a., at der ikke har været arbejdet systematisk nok på at udvikle, afprøve og udbrede virksomme metoder.

Derfor har jeg – som flere andre i lokalet her – store forventninger til det investeringsprogram på voksenområdet, som partierne bag satspuljeaftalen blev enige om at igangsætte med efterårets aftale.

Med aftalen er der afsat knap en kvart milliard kr. over de kommende fire år til at afprøve og udbrede gode indsatser. Programmet skal sikre, at flere gode indsatser bliver anvendt i flere kommuner, så de kan gøre en forskel for langt flere socialt udsatte borgere.

Der pågår – som I ved – drøftelser mellem regeringen og S om ”den tekniske udmøntning” af pengene – hvilke penge kan udmøntes hvornår, om man så må sige. Det glæder jeg mig til, at vi kommer i mål med, så vi forhåbentlig kan få lukket aftalen om, hvilke indsatser der skal udbredes i år.

[Hjemløse]

Så er jeg nået til et emne, som ligger mig meget på sinde. Personer, som lever i hjemløshed er nogle af de mest udsatte mennesker i Danmark. Her ser vi en ulighed, som jeg vil kæmpe for at bryde.

For langt de flestes vedkommende er hjemløshed en konsekvens af flere andre problemer, og handler om mere og andet end at stå uden bolig. Fire ud af fem hjemløse har enten et misbrug, en psykisk lidelse eller begge dele. Mange hjemløse har også en række andre udfordringer i forhold til netværk, gæld, kriminalitet og sygdom, ligesom en stor del igennem flere år – nogle siden barndommen – har haft behov for hjælp og støtte.

Vi kan og skal altså gøre det bedre. Jeg har stillet mig i spidsen for en ny handlingsplan mod hjemløshed. Jeg har holdt dialogmøde med organisationer og aktører på hjemløseområdet, for at få deres input. Og jeg har allerede og vil fortsat besøge tilbud og indsatser for hjemløse. Og lad mig sige, at det gør indtryk, når man besøger Kirkens Korshærs tilbud i Hillerødgade. Jeg mødte Claire, Nadja og Muhammed. Der var ikke ret meget håb og drømme hos dem, kunne man mærke. Tidligere på dagen havde

jeg været på Kofoed Skole, hvor jeg mødte Frida, Martin og Jacob. Der mærkede jeg mere håb og drømme.

[Handicap]

Lighed for mennesker med handicap handler om, at alle skal sikres lige muligheder. Det vil sige lige muligheder for at udvikle sig og udnytte egne potentialer i det omfang, det er muligt for den enkelte.

Derfor bygger vores handicaplovgivning på et helt grundlæggende princip om ligebehandling.

Vi har i Danmark i flere år haft et forbud mod diskrimination af mennesker med handicap på arbejdsmarkedet, og vi vil nu fremsætte et lovforslag indeholdende et generelt forbud mod forskelsbehandling af personer med funktionsnedsættelse.

Uden for arbejdsmarkedet findes der i dag ikke nogen beskyttelse af mennesker med handicap. Det betyder for eksempel, at hvis en person med handicap i dag nægtes betjening eller adgang til diskotek, restaurant osv., er der ikke nogen beskyttelse mod forskelsbehandling. Der mangler et generelt forbud mod diskrimination.

[Afslutning]

Jeg kunne tale længe om, hvordan vi modarbejder ulighed med redskaber på børne- og socialområdet. Mange redskaber har vi allerede på hånden, men de skal deles, udbredes og organiseres. Andre redskaber skal vi udvikle og lovgive om de kommende år.

Jeg vil derfor lægge kræfter i at samarbejde med de mange aktører, der gør en forskel i dag og har ambitioner om, at vi gør det mere systematisk og med større effekt fremover, når vi ønsker at give lige muligheder på tværs af sociale skel og ståsteder.

Tak for ordet.